

XIX. konferencia
Kvalitatívny prístup a metódy vo vedách o človeku
„Poznaj sám seba“

Zborník abstraktov

Barbara Láštiová, Radomír Masaryk
(Eds.)

Fakulta sociálnych a ekonomických vied
Univerzita Komenského v Bratislave
27. - 28. január 2020

XIX. konferencia Kvalitatívny prístup a metódy vo vedách o človeku
„Poznaj sám seba“

Zborník abstraktov

Fakulta sociálnych a ekonomických vied, Univerzita Komenského
v Bratislave, 27. - 28. január 2020

Zostavili: Barbara Láštiová, Radomír Masaryk

Dizajn obálky: Zuzana Lehocká

Zalomenie a redakcia: Miroslava Galasová

Vydalo: Vydavateľstvo Univerzity Komenského v Bratislave

Rok vydania: 2020

Vydanie prvé

Organizácia konferencie bola čiastočne podporená z grantov
VEGA 1/0641/19 na Ústave aplikovanej psychológie FSEV UK a APVV
18-0303, VEGA 2/0127/19 a VEGA 2/0027/17, ktorých nositeľom je
ÚVSK SAV.

Publikácia neprešla jazykovou úpravou.

Za obsahovú aj jazykovú stránku abstraktov a názvov príspevkov
zodpovedajú ich autorky a autori.

ISBN 978-80-223-4883-6

Organizujúce pracoviská:

Fakulta sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského
v Bratislave

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV

Ústav experimentálnej psychológie, Centrum spoločenských
a psychologických vied SAV

Slovenská asociácia pre kritickú psychológiu

Organizačný výbor konferencie:

Radomír Masaryk, Ústav aplikovanej psychológie, Fakulta
sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave
(predseda výboru)

Nikola Boldišová, Ústav aplikovanej psychológie, Fakulta sociálnych
a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave

Miroslava Galasová, Ústav experimentálnej psychológie, Centrum
spoločenských a psychologických vied SAV

Nikoleta Kuglerová, Ústav aplikovanej psychológie, Fakulta
sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave

Barbara Láštiová, Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV

Marek Lukačovič, Ústav aplikovanej psychológie, Fakulta sociálnych
a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave

Xenia-Daniela Poslon, Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV

Dominika Vajdová, Ústav aplikovanej psychológie, Fakulta
sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave

Nikola Vorelová, Ústav aplikovanej psychológie, Fakulta sociálnych
a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave

Programový výbor konferencie:

Barbara Lášticová, Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV
(predsedníčka výboru)

Viera Bačová, Ústav experimentálnej psychológie, Centrum
spoločenských a psychologických vied SAV

Ivo Čermák, Psychologický ústav AV ČR, v.v.i.

Lucia Hargašová, Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV

Vladimír Chrz, Psychologický ústav AV ČR, v.v.i.

Hana Konečná, Zdravotně sociální fakulta, Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích

Radomír Masaryk, Ústav aplikovanej psychológie, Fakulta
sociálnych
a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave

Miroslav Popper, Ústav aplikovanej psychológie, Fakulta sociálnych
a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave a Ústav
výskumu sociálnej komunikácie SAV

Matúš Šucha, Filozofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci

Na úvod: Poznaj sám seba

Táto publikácia je zborníkom abstraktov 19. ročníka konferencie **Kvalitatívny prístup a metódy vo vedách o človeku**.

„*Poznaj sám seba*,“ stálo napísané v Delfách. Od veštenia sme síce pokročili smerom k sofistikovanejším metódam poznávania človeka, stále však nie je jasné, nakoľko sa ním riadime. Ak chceme budovať vedecké poznanie ďalej, mali by sme poznať svoje základy a jeho silné a slabé stránky. Mali by sme vedieť, na akých pleciach stojíme. A poznať svoju históriu. Aby sme ju nemuseli opakovať. Tento ročník má ambíciu ponúknuť prierez tým, čo je aktuálne v kvalitatívnom výskume zaujímavé, a súčasne sa vracat' k histórii a koreňom.

Keď hovoríme o kvalitatívnom výskume, nemyslíme tým len psychológiu – aj keď väčšina osôb okolo konferencie pochádza práve z tejto disciplíny. Konferencia však od začiatku aktívne komunikovala aj s ľuďmi z iných oblastí: pedagogiky, adiktológie, etnológie, sociológie, verejnej politiky, sociálnej antropológie, sociálnej práce a iných odvetví. Viacerí účastníci a účastníčky konferencie sa zároveň venujú výskumu, ktorý možno označiť za transdisciplinárny. Práve dialóg medzi rôznymi disciplínami je obohacujúcim prvkom tohto podujatia, keďže kvalitatívny výskum má v rôznych doménach odlišnú pozíciu.

Jednoznačnou podmienkou dialógu je však schopnosť reflexie, toho druhého aj samého seba. A tu prichádza na rad to naše proverbiálne *Nosce te ipsum* alebo *Poznaj sám seba*. Ak chceme robiť kvalitatívny výskum, mali by sme dôsledne reflektovať svoje východiská, svoju identitu, ale aj stav svojej disciplíny. Mali by sme mať zmapovanú cestu, ktorou sme prešli, a mali by sme sa vyrovnat' aj s tými tienistejšími stránkami – neúspechmi, neistotami, bolesťami. Tento ročník konferencie sa však okrem historického pohľadu na kvalitatívny výskum v českom a slovenskom priestore zameria aj na rozkrývanie metodologických výziev, s ktorými sa rôzne disciplíny stretávajú pri skúmaní človeka v kontexte veľkých či malých dejín.

Tento rok sme sa popri tradičných silných stránkach tejto konferencie (multidisciplinarita, priestor na diskusiu, selekcia príspevkov, pozvaní spíkri) rozhodli pokračovať v trende, zavedenom počas ostatných ročníkov: pracovné dielne, kde sa vzájomne podelíme o svoje znalosti

a postupy, a nahliadneme jeden druhému „do kuchyne“, a rôzne netradičné formáty ako sú diskusie, performance, či projekcia filmu.

Záverom ešte ostáva poďakovať ľuďom, vďaka ktorým sa táto konferencia môže uskutočniť. V prvom rade je to dekanka Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave Lucia Mokrá, ktorá nám umožnila usporiadať konferenciu v priestoroch tejto fakulty. Zároveň ďakujeme za podporu vedeniu troch ústavov, ktoré túto konferenciu dali organizačne dokopy. Je to Ústav aplikovanej psychológie FSEV, ktorý do začiatku roka 2020 viedol Radomír Masaryk, Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV pod vedením Barbary Lášticovej, a Ústav experimentálnej psychológie Centra spoločenských a psychologických vied SAV pod vedením Petra Halamu. Ďakujeme aj všetkým účastníkom a účastníčkam, a kolegom a kolegyniam z organizačného a programového výboru konferencie.

Barbara Lášticová a Radomír Masaryk

Bratislava, január 2020

Program konferencie XIX. Kvalitatívny prístup a metódy vo vedách o človeku

27.01.2020

08.00 - 09.00	Registrácia		
09.00 - 09.15	Otvorenie konferencie		
09.15 - 10.00	POZVANÁ PREDNÁŠKA (aula) > <i>Čermák, I., Miovský, M.: Historie konference „Kvalitatívni přístup a metody ve vědách o člověku“ ve světle vývoje euroamerické kvalitativní psychologie</i>		
10.00 - 10.30	Prestávka na kávu		
10.30 - 12.00	<p>SYMPOZIUM 1 (aula)</p> <p>Biografické rozprávania nielen o socializme <i>Chair: Vrzgulová M, Voľanská, L.</i></p> <p>Kreisslová, S., Nosková, J.: <i>Generace a oral history</i></p> <p>Voľanská, L.: <i>Robiť antropológiu doma. O medzigeneračne prenášaných predstavách o bývaní</i></p> <p>Vrzgulová, M., Voľanská, L.: <i>Súčasný obrazy socializmu</i></p>	<p style="text-align: center;">SEKCIA 1 (B027)</p> <p style="text-align: center;">Ako poznávame sami seba v psychoterapii a poradenstve <i>Moderuje: Charvát, M.</i></p> <p>Malůš, M. et al.: <i>Motivy, faktory a efekty terapeutického procesu pobytu v podmíenkách chamber REST</i></p> <p>Charvát, M. et al.: <i>Kroky ve tmě – proces sebepoznávání při terapii tmou</i></p> <p>Záhorcová, L.: <i>Pamätáte si, ako sa s vami rodičia rozprávali o smrti? Kvalitatívna analýza socializácie o smrti a zvládania smrti počas detstva</i></p>	<p style="text-align: center;">WORKSHOP (A118)</p> <p style="text-align: center;">Atlas.ti pre začiatocnikov</p> <p style="text-align: center;">Šindelár, M.</p>

12.00 - 12.30	<p>POSTEROVÁ SEKCIA (priestor pred miestnosťami B027, B028 a B029)</p> <p><i>Bajnarová, M.: Tvůrčí proces: Sebe-poznávání a sebe-vyjádření</i></p> <p><i>Boldišová, N., Popper, M.: Ako sú manželstvo vs. kohabitácia vnímané z pohľadu kvality života, motivácií a bariér</i></p> <p><i>Böhmer, K.: Kto sú kognitívne autority v prípade percepcie správ o EÚ?</i></p> <p><i>Gurňáková, J., Marcinechová, D.: Poslovia zlých správ. Plusy, mínusy a zmysel metódy hodnotenia komunikačných zručností zdravotníckych profesionálov v simulovaných súťažných situáciách</i></p> <p><i>Hnatkovičová, D., Bianchi, G.: Polyamoria – možnosti jej výskumu</i></p> <p><i>Huráková, Z.: Možnosti, limity a špecifiká výskumu singles na Slovensku</i></p> <p><i>Lauko Jacková, V.: „Sociológia osobného života“ ako možný nástroj kvalitatívneho skúmania rodičovstva</i></p> <p><i>Lukačovič, M., Plichtová, J.: Subjektívne vnímané riziká a nebezpečenstvá psychedelických drog v subkultúre užívateľov psychedelík – predbežné výsledky</i></p> <p><i>Olejárová, D.: Procesy akulturácie u slovenských študentov počas krátkodobých pobytov v zahraničí</i></p> <p><i>Smith Slámová, R.: Volba platených tried na verejné základní škole – metodologická dilemata</i></p> <p><i>Vaško, L., Lukšík, I., Marková, D., Guillaume, M., Šebíková, L.: Láska ako sebaopoznanie</i></p> <p><i>Záhradníková, L.: Melodika hudby a života alebo Povedz mi svoj príbeh</i></p>			
12.30 - 13.30	Obed			
13.30 - 15.00	<p>SYMPÓZIUM 2 (aula)</p> <p><i>Narativita jako cesta k sebezpoznání</i> Chair: Chrz, V.</p> <p><i>Poláčková Šolcová, I. et al.: Implicitní a explicitní motivy v narativech středního věku</i></p> <p><i>Dubovská, E., Chrz, V.: Příběhy změny v skupinové psychoterapii: typy narativního ztvárnění</i></p>	<p>SEKCIA 2 (B027)</p> <p>My a oni: Poznáme sa? Moderuje: Belán, D.</p> <p><i>Molnár Satinská, L.: Jazyková biografía ako prostriedok identifikácie jazykových problémov</i></p> <p><i>Belán, D., Popper, M.: Súčasné vzájomné postoje a vzťah členov</i></p>	<p>WORKSHOP - 1. skupina (B029)</p> <p>Piš a poznej sám sebe (autoetnografie)</p> <p><i>Wiesner, A.</i> (max 10 ľudí)</p>	<p>WORKSHOP (A118)</p> <p>Atlas.ti pre stredne pokročilých</p> <p><i>Šindelář, M.</i></p>

	<p>Čermák, I. et al: Sebepoznání česko/slovenské psychologie: analýza autobiografického vyprávění významných psychologů</p>	<p>slovenskej majority a maďarskej minority na Slovensku</p> <p>Paholíková, V.: Laické reprezentácie ľudskosti v kontexte dehumanizácie sociálnych skupín</p> <p>Papcunová, J.: Online hate: výskum nenávisťných postojov (k migrantom) na internete</p>		
15.00 - 15.30	Prestávka na kávu			
15.30 - 17.00	<p>SYMPÓZIUM 3 (aula)</p> <p>Sebapoznanie skrze intimitu Chair: Lukšík, I.</p> <p>Lukšík, I. et al.: Ako skúmať intimitu?</p> <p>Guillaume, M. et al.: Premena Ja v dobe tekutej lásky</p> <p>Bianchi, G.: Riziká sebapoznania a riziká intimity</p>	<p>SEKCIA 3 (B027)</p> <p>Sebapoznanie cez profesionálne roly a identity Moderuje: Hargašová, L.</p> <p>Zábrodská, K., Mudrák, J., Machovcová, K.: Profesní identity excelentních akademiků a akademiček</p> <p>Hargašová, L.: Reprezentácie lásky a ich konzekvencie pre zlad'ovanie intimity a profesionality v náhradnej rodinnej starostlivosti</p>	<p>WORKSHOP - 2. skupina (B029)</p> <p>Piš a poznej sám sebe (autoetnografie)</p> <p>Wiesner, A. (max 10 ľudí)</p>	<p>WORKSHOP (A118)</p> <p>Atlas.ti pre pokročilých</p> <p>Šindelář, M.</p>

		<p>Galasová, M., Kaššaiová, Z.: <i>Ako sa vnímame? Zdravotnícki profesionáli verzus pacienti</i></p> <p>Lemešová, M., Sokolová, L.: <i>„Budem vôbec dobrou učiteľkou...?“ proces sebaapoznávania v učiteľstve</i></p>		
17.00 - 17.15	Krátka prestávka			
17.15 - 18.00	<p>POZVANÁ PERFORMANCE (aula) > <i>Neusar, A.: Poznej sám sebe, než bude hŕň. Príbeh odvahy.</i></p>			
19.00	<p>Spoločenský večer v Café Nervosa na Zámockej ulici 30. Odchod od 18.15 pred fakulty. Ak chcete ísť individuálne: na zastávke Radničné námestie pri fakulte nastúpte na trolejbus 212, pri Prezidentskom paláci (Hodžovo námestie) prestúpte na trolejbus 203 alebo 207, vystúpte na zastávke Zámocká, pokračujte dole Zámockou. Cesta trolejbusom trvá približne 30 minút, SMS lístok (prázdna správa na 1140) stojí 1€. Účastníci so zahraničným mobilným operátorom si môžu zakúpiť 30 minútový lístok (0,90€) v automate alebo novinovom stánku.</p>			

28.01.2020

09.00 - 09.45	<p>POZVANÁ PREDNÁŠKA (aula) > <i>Halama, P.: Kvalitatívny výskum prechodu z práce na dôchodok (alebo psychometrik robí kvalitatívny výskum)</i></p>		
09.45 - 10.00	Krátka prestávka na kávu		
10.00 - 11.30	<p>SYMPOZIUM 4 (aula)</p> <p>Rómovia, politická komunikácia, verejná politika a kolektívna akcia: ako to skúmame (spoločné sympóziu projektov DG Justice PolRom a PERCOM)</p> <p><i>Chair: Lášticová, B., Findor, A.</i></p> <p>Popper, M. et al.: <i>Ako skúmať normatívny kontext predsudkov voči</i></p>	<p>SEKCIA 4 (B027)</p> <p>Ako poznávať svet online <i>Moderuje: Petrjánošová, M.</i></p> <p>Petrjánošová, M.: <i>Ako (kvalitatívne) skúmať virtuálne/ digitálne/ online/ internetové/</i></p>	<p>SEKCIA 5 (B029)</p> <p>Zmiešané výskumné prístupy <i>Moderuje: Kajanová, A.</i></p> <p>Uhrecký, B.: <i>Vieme skúmať emočnú reguláciu kvalitatívne?</i></p>

	<p><i>Rómom: možnosti zmiešaného výskumného prístupu</i></p> <p>Hargašová, L. et al.: <i>Dokážeme zmapovať a zhodnotiť intervencie na zmiernenie predsudkov voči Rómom? Cesta cez metodologické prekážky</i></p> <p>Findor, A. et al.: <i>Apely na proporcionálnu distribučnú spravodlivosť zmierňujú etnocentrickú zaujatosť pri posudzovaní politik</i></p>	<p><i>sprostredkované aspekty sociálneho bytia?</i></p> <p>Doležal, M.: <i>Informační technologie a lidé: současná role kvalitativního výzkumu ve "vědě o počítačích"</i></p> <p>Fúsková, J. et al.: <i>Laické diskurzy tradičných a alternatívnych rodičovstiev v online priestore</i></p>	<p><i>Stav poznania a perspektíva do budúcnosti</i></p> <p>Kajanová, A. et al.: <i>Kvalitatívne aspekty kvantitatívneho výskumu - standardizácie testu Woodcock Johnson IV u romských detí</i></p> <p>Konečná, H.: <i>(Re)definície dárcovstvá, altruizmu, autonómie a solidarity v dobe rozvoja technológií využívajúcich časť ľudského tela?</i></p> <p>Krásna, J. et al.: <i>Kvalitatívne charakteristiky vývoje naratívnej pamäte</i></p>
<p>11.30 - 13.00</p>	<p align="center">SMUTNÉ JAZYKY (aula) projekcia filmu (2018) a diskusia s jedným z jeho tvorcov Jozefom Tancerom o identite a jazyku karpatských Nemcov</p>		
<p>13.00 - 13.15</p>	<p align="center">Ukončenie konferencie</p>		
<p>14.15 - 15.45</p>	<p align="center">POSTKONFERENČNÝ WORKSHOP PRE VÝSKUMNÍKOV A VÝSKUMNÍČKY V RANOM ŠTÁDIU KARIÉRY (A118) Masaryk, R.: <i>Ako uspieť v akademickom svete: Návod na prežitie</i></p>		

Obsah

<i>Tvůrčí proces: Sebe-poznávání a sebe-vyjádření</i> Bajnarová, M.	1
<i>Súčasný vzájomný postoje a vzťah členov slovenskej majority a maďarskej minority na Slovensku</i> Belán, D., Popper, M.	2
<i>Riziká sebapoznania a riziká intimity</i> Bianchi, G.	3
<i>Kto sú kognitívne autority v prípade percepcie správ o EÚ?</i> Böhmer, K.	4
<i>Ako sú manželstvo vs. kohabitácia vnímané z pohľadu kvality života, motivácií a bariér</i> Boldišová, N., Popper, M.	5
<i>Sebezpoznaní česko/slovenské psychologie: analýza autobiografického vyprávění významných psychologů</i> Čermák, I., Chrz, V., Šikl, R.	6
<i>Historie konference „Kvalitativní přístup a metody ve vědách o člověku“ ve světle vývoje euroamerické kvalitativní psychologie</i> Čermák, I., Miovský, M.	7
<i>Informační technologie a lidé: současná role kvalitativního výzkumu ve "vědě o počítačích"</i> Doležel, M.	8
<i>Příběhy změny v skupinové psychoterapii: typy narativního ztvárnění</i> Dubovská, E., Chrz, V.	9
<i>Laické diskurzy tradičních a alternativních rodičovstiev v online priestore</i> Fúsková, J., Bianchi, G., Hargašová, L., Lukšík, I., Marková, D., Popper, M.	10

<i>Ako sa vnímame? Zdravotnícki profesionáli verzus pacienti</i> Galasová, M., Kaššaiová, Z.	11
<i>Smutné jazyky</i> Grusková, A., Tancer, J.	12
<i>Poslovia zlých správ. Plusy, mínusy a zmysel metódy hodnotenia komunikačných zručností zdravotníckych profesionálov v simulovaných súťažných situáciách</i> Gurňáková, J., Marcinechová, D.	13
<i>Kvalitatívny výskum prechodu z práce na dôchodok (alebo psychometrik robí kvalitatívny výskum)</i> Halama, P.	14
<i>Reprezentácie lásky a ich konzekvencie pre zlad'ovanie intimity a profesionality v náhradnej rodinnej starostlivosti</i> Hargašová, L.	15
<i>Dokážeme zmapovať a zhodnotiť intervencie na zmierňovanie predsudkov voči Rómom? Cesta cez metodologické prekážky</i> Hargašová, L., Poslon, X. D., Láštiová, B., Belán, D.	16
<i>Polyamoria - možnosti jej výskumu</i> Hnatkovičová, D., Bianchi, G.	17
<i>Možnosti, limity a špecifiká výskumu singles na Slovensku</i> Huráková, Z.	18
<i>Kroky ve tmě – proces sebepoznávání při terapii tmou</i> Charvát, M., Kupka, M., Malůš, M.	19
<i>Kvalitatívni aspekty kvantitatívneho výzkumu - standardizace testu Woodcock Johnson IV u romských dětí</i> Kajanová, A., Ondrášek, S., Mrhálek, T., Hynek, J.	20
<i>(Re)definice dárcovství, altruismu, autonomie a solidarity v době rozvoje technologií využívajících části lidského těla?</i> Konečná, H.	21

<i>Kvalitatívny charakteristiky vývoje naratívny paměti</i>	
Krása, J., Syslová, Z., Zatloukalová, L., Sládková, M., Salavová, K., Lebedová, M.	22
<i>„Sociológia osobného života“ ako možný nástroj kvalitatívneho skúmania rodičovstva</i>	
Lauko Jacková, V.	23
<i>„Budem vôbec dobrou učiteľkou...?“ proces sebapoznávania v učiteľstve</i>	
Lemešová, M., Sokolová, L.	24
<i>Subjektívne vnímané riziká a nebezpečenstvá psychedelických drog v subkultúre užívateľov psychedelík – predbežné výsledky</i>	
Lukačovič, M., Plichtová, J.	25
<i>Ako skúmať intimitu?</i>	
Lukšík, I., Bianchi, G., Fúsková, J., Guillaume, M., Hargašová, L., Hnatkovičová, D., Kallová, N., Marková, D., Popper, M., Turčan, C.	26
<i>Premena Ja v dobe tekutej lásky</i>	
Lukšík, I., Bianchi, G., Fúsková, J., Guillaume, M., Hargašová, L., Hnatkovičová, D., Kallová, N., Marková, D., Popper, M., Turčan, C.	27
<i>Motivy, faktory a efekty terapeutického procesu pobytu v podmímkach chamber REST</i>	
Maluš, M., Kupka, M., Charvát, M., Šteyerová, A., Maliňáková, L.	28
<i>Ako uspieť v akademickom svete: Návod na prežitie</i>	
Masaryk, R.	29
<i>Jazyková biografía ako prostriedok identifikácie jazykových problémov</i>	
Molnár Satinská, L.	30
<i>Poznej sám sebe, než bude hŕň. Příběh odvahy</i>	
Neusar, A.	31
<i>Generace a oral history</i>	
Kreisslová, S., Nosková, J.	32

<i>Procesy akulturácie u slovenských študentov počas krátkodobých pobytov v zahraničí</i>	
Olejárová, D.	33
<i>Laické reprezentácie ľudskosti v kontexte dehumanizácie sociálnych skupín</i>	
Paholíkova, V.	34
<i>Online hate: výskum nenávisťných postojov (k migrantom) na internete</i>	
Papcunová, J.	35
<i>Ako (kvalitatívne) skúmať virtuálne/digitálne/online/internetové/ sprostredkované aspekty sociálneho bytia?</i>	
Petrjánošová, M.	36
<i>Implicitní a explicitní motivy v narativech středního věku</i>	
Poláčková Šolcová, I., Chrz, V., Dubovská, E.	37
<i>Ako skúmať normatívny kontext predsudkov voči Rómom: možnosti zmiešaného výskumného prístupu</i>	
Popper, M., Láštiová, B., Poslon X. D.	38
<i>Volba placených tříd na veřejné základní škole - metodologická dilemata</i>	
Smith Slámová, R.	39
<i>Atlas.ti v praxi</i>	
Šindelář, M.	40
<i>Vieme skúmať emočnú reguláciu kvalitatívne? Stav poznania a prospekt do budúcnosti</i>	
Uhrecký, B.	41
<i>Láska ako sebaopoznanie</i>	
Vaško, L., Lukšík, I., Marková, D., Guillaume, M., Šebíková, L.	42
<i>Robiť antropológiu doma. O medzigeneračne prenášaných predstavách o bývaní</i>	
Voľanská, L.	43

<i>Spomienky učiteľov</i> Vrzgulová, M., Voľanská, L.....	44
<i>Piš a poznej sám sebe (autoetnografie)</i> Wiesner, A.	45
<i>Profesní identity excelentních akademiků a akademiček</i> Zábrowská, K., Mudrák, J., Machovcová, K.	46
<i>Pamätáte si, ako sa s vami rodičia rozprávali o smrti? Kvalitatívna analýza socializácie o smrti a zvládania smrti počas detstva</i> Záhorcová, L.....	47
<i>Melodika hudby a života alebo Povedz mi svoj príbeh</i> Záhradníková, Ľ.....	48

Tvůrčí proces: Sebe-poznávání a sebe-vyjádření

Bajnarová, M.

Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra výtvarné výchovy

Text prezentuje výsledky kvalitativního výzkumu, jehož otázky byly směřovány k poznání tvůrčích procesů problémových jedinců. Výzkumný vzorek zahrnoval děti a mladistvé s poruchami chování s nařízenou ústavní nebo ochrannou výchovou ve školských zařízeních. Sběr dat obsahoval artefakty 40 respondentů ve věku od 12 do 20 let (36 chlapců a 4 dívky). Cíle výzkumu bylo zaprvé zjistit, jaké faktory ovlivňují výtvarný proces respondentů a zadruhé analyzovat, do jaké míry ovlivňuje prostředí institucionální péče výtvarný projev klientů. Výzkumné otázky byly zaměřené na postoj klienta k tvorbě a na nejčastější znaky a symboly zachycené v artefaktech. Výzkumné šetření zdůrazňuje vliv vychovatele a prostředí na tvůrčí proces klientů v nelehkých životních situacích. Výsledky výzkumu poukazují na souvislosti mezi výtvarnými znaky, symboly a celým výtvarným procesem autorů. V závěru je připsána důležitost výtvarné tvorby v institucionální výchově, neboť výtvarný proces představuje jakousi identifikaci se sebou samým a s vlastním nitrem. Tvorba a samotný artefakt sehrává důležitou roli v sociální adaptaci problémových jedinců a v oblasti mezilidských vztahů. Z hlediska dosahování vnitřního uspokojení, zdravého sebehodnocení a zvýšení sebevědomí je výtvarná tvorba pro jedince s poruchami chování významným přínosem.

Súčasn  vz jomn  postoje a vzťah členov slovenskej majority a maďarskej minority na Slovensku

Bel n, D., Popper, M.

 stav výskumu sociálnej komunikácie SAV, Bratislava a  AP, Fakulta sociálnych a ekonomických vied UK

Cieľom výskumnej štúdie bolo zmapovať s časn  vz jomn  postoje medzi slovenskou majoritou a maďarskou minoritou  ij cou na Slovensku a preskúmať, ako sú postoje Slovákov reflektovan  samotnou minoritou. Boli realizované tri f kusov  skupiny so Slovákmi (N = 15) a tri so slovenskými Maďarmi (N = 21) z dospelej populácie Slovenska. Tematicko-obsahov  analýza bola zameran  na p ť kategórií: 1. ako sa tieto dve skupiny obyvateľov navzájom vn maju, 2. ak  majú pocity voči druhej skupine, 3. ak  sú ich vz jomn  vzťahy, 4. ako sú postoje Slovákov reflektovan  menšinou, a 5. ak  sú vn man  výhody a nevýhody byť slovensk m Maďarom. Výsledky nazna uju, že hlavn m problémom vo vzťahu Slovákov a slovenských Maďarov je jazykov  inakosť.

Grantová afiliácia: VEGA 2/0127/19

Riziká sebapoznania a riziká intimity

Bianchi, G.

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, Bratislava

Autor v príspevku polemizuje o hodnote a funkcii sebapoznania. Všeobecne je prijímané konštatovanie o zásadne pozitívnej hodnote sebapoznania. Túto platformu, pretransformovanú do konceptu „reflektované bytie“, ktorý vyjadruje esenciu viacerých psychoterapeutických teórií, notoricky vyzdvihoval aj autor tohto príspevku, najmä v podobe negácie, teda „nereflektovaného bytia“, ktoré opakovane stotožňoval s nízkou (nedostatočnou, neuspokojivou) kvalitou psychologického bytia jednotlivca. V predkladanom príspevku autorovi ide o dekonštrukciu tejto tradičnej idolizácie sebapoznania. V princípe ide aj o zmenu vlastného postoja k sebapoznaniu. Autor chce poukázať na to, že sebapoznanie reflektujúce rôzne normatívne očakávania, resp. ich ne/napĺňanie, môže byť zdrojom rizika pre subjekt.

Grantová afiliácia: APVV 18-0303

Kto sú kognitívne autority v prípade percepce správ o EÚ?

Böhmer, K.

*Ústav európskych štúdií a medzinárodných vzťahov, Fakulta sociálnych
a ekonomických vied UK*

Našu sociálnu realitu tvarujú tí, ktorých názory akceptujeme. Patrick Wilson zadefinoval kognitívnu autoritu ako niekoho, "kto vie niečo, čo my nevieme," a veríme mu. O to väčšmi, ak cítime príslušnosť k rovnakej skupine. Ako je to v prípade skupín voličov politických strán? Výskum sa orientuje na identifikovanie kognitívnych autorít v slovenskom politickom prostredí, ktoré sú najčastejšie citované v masových médiách v súvislosti s agendou EÚ. Ako ovplyvňujú názory svojich voličov na EÚ? Výsledky textovej analýzy ani prieskumu, ktoré plánujem realizovať v rámci doktorandského štúdia, ešte nie sú k dispozícii. Vychádzajúc z experimentov Carla Hovlanda možno predpokladať, že voliči tej-ktorej strany sú výrazne ovplyvňovaní názormi politikov, ktorým dôverujú bez ohľadu na použité argumenty.

Ako sú manželstvo vs. kohabitácia vnímané z pohľadu kvality života, motivácií a bariér

Boldišová, N., Popper, M.

*Ústav aplikovanej psychológie, Fakulta sociálnych a ekonomických vied
UK a Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, Bratislava*

Jednou z charakteristík Druhého demografického prechodu je pokles manželstiev a nárast kohabitácií. Cieľom výskumu bolo preto zistiť, aký je rozdiel vo vnímaní manželstva vs. kohabitácie na Slovensku, aké hlavné výhody a nevýhody sú spájané s týmito formami partnerského spolužitia. Prezentované sú výsledky z kvalitatívnej časti výskumu, realizovaného prostredníctvom 4 fókusových skupín (N=28). Tematicko-obsahová analýza bola zameraná na 4 kľúčové témy: vnímanie kvality vzťahu, výhody spolužitia, motivácie a bariéry žitia v manželstve vs. v kohabitácii. Napriek niektorým rozdielom v týchto oblastiach v smere uprednostňovania manželstva pred kohabitáciou sa ukazuje, že vo všeobecnosti je kohabitácia stále viac tolerovaná a kvalita života v nej sa približuje kvalite života v manželstve.

Grantová afiliácia: VEGA 2/0027/17

Sebepoznání česko/slovenské psychologie: analýza autobiografického vyprávění významných psychologů

Čermák, I., Chrz, V., Šikl, R.

Psychologický ústav AV ČR, v.v.i., Brno a PedF UK Praha

Významní žijící nestoři české, resp. československé psychologie byli požádáni, aby vyprávěli o svých životech a době, v níž spoluvytvářeli identitu česko-slovenské psychologie v akademickém prostředí. V příspěvku se soustředíme na metodologické a etické problémy související s analýzou jejich vyprávění. S využitím přístupu orální historie se pokusíme porozumět tomu, jak specifické podmínky doby (či duch doby, *Zeitgeist*) interagovaly s individuálním příběhem. Narativní analýza autobiografického vyprávění nám otevře cestu k porozumění způsobům vyprávění a interpretacím životních milníků, volbě témat, roli aktérství, životní kontinuitě a diskontinuitě, pracovní i osobní identitě v historicky podmíněném pracovním prostředí, atd.

Grantová afiliácia: GAČR, č. 1911117S

Historie konference „Kvalitativní přístup a metody ve vědách o člověku“ ve světle vývoje euroamerické kvalitativní psychologie

Čermák, I., Miovský, M.

*Psychologický ústav AV ČR, v.v.i., Brno a Klinika adiktologie 1. LF UK
a VFN v Praze*

V přednášce budeme reflektovat, jak jsme si konstruovali předpoklady pro rozvíjení kvalitativní metodologie v česko-slovenském psychologickém prostoru. Zrekonstruujeme epistemologické, ideové a jiné důvody, kterými jsme se vzájemně motivovali k založení domácí konference výhradně zaměřené na kvalitativní výzkum. Dále budeme mapovat a interpretovat krajinu kvalitativního výzkumu v české a slovenské psychologii v perspektivě dvaceti let reprezentovanou ve sbornících z konference. Zachytíme její krystalizaci, vývoj témat, různé přechody a změny. V závěru prezentace načrtneme “vývojovou geografii” českého a slovenského kvalitativního psychologického výzkumu v diapazonu dvou dekad na pozadí témat vyskytujících se ve dvou uznávaných mezinárodních časopisech zaměřených na kvalitativní výzkum.

Informační technologie a lidé: současná role kvalitativního výzkumu ve "vědě o počítačích"

Doležel, M.

*Katedra informačních technologií, Fakulta informatiky a statistiky,
Vysoká škola ekonomická, Praha*

Aplikovaná informatika je souborem řady interdisciplinárních oblastí výzkumu, které zkoumají dopady a možnosti využití informačních technologií (IT) v nejrůznějších odvětvích lidské činnosti. V posledních letech je výzkumná aktivita v aplikované informatice silně ovlivněna poznáním, že právě lidé hrají při vytváření, nasazování a používání informačních technologií klíčovou roli. Příspěvek se zamýšlí nad současnou úlohou kvalitativních metod v těchto oblastech a nad rozdílností akademických kultur v rámci jednotlivých výzkumných komunit. V rámci příspěvku rovněž reflektuji svou krátkou výzkumnou a pedagogickou zkušenost týkající se využití a výuky kvalitativních výzkumných metod v doméně IT.

Grantová afiliácia: IGA - FIS VŠE (F4/23/2019)

Příběhy změny ve skupinové psychoterapii: typy narativního ztvárnění

Dubovská, E., Chrz, V.

Psychologický ústav AVČR

Způsob narativního zpracování těžkých životních zkušeností má souvislost s více či méně úspěšnou integrací a využitím těchto zážitků pro další život člověka. Cílem této studie je nalezení typů narativního ztvárnění příběhů změny ve skupinové psychoterapii u 15 klientů denního stacionáře zaměřeného na léčbu úzkostí a deprese. Polostrukturované rozhovory s participanty středního věku byly realizovány uprostřed, na konci a devět měsíců po ukončení léčby. Díky analýze vybraných narativních kategorií byly identifikovány čtyři typy narativní konfigurace: 1. postavila jsem se za sebe; 2. neuměla jsem si přiznat, že je toho na mě moc, teď se to učím; 3. štěstí přeje připraveným, 4. mám to strašně těžký a nejde to změnit. Tyto typy jsou prezentovány v kontextu narativní analýzy žánru.

Grantová afiliácia: GAČR 20-08583S

Laické diskurzy tradičných a alternatívnych rodičovstiev v online priestore

*Fúsková, J., Bianchi, G., Hargašová, L., Lukšík, I.,
Marková, D., Popper, M.*

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, Bratislava

V poslednej dekáde sa online médiá stali dominantným spôsobom sociálnej komunikácie, informácie nimi a pomocou nich zdieľané sa k publiku dostávajú okamžite a sú dostupné širokej populácii. V rámci výskumu sociálnych reprezentácií rodičovstva v rôznych typoch tradičných (manželských) a netradičných (nemanželských) partnerstiev, sme sa zamerali na mapovanie online diskurzu o rodičovstve na portáli Modrý koník, ktorý má mesačnú návštevnosť takmer milión užívateľov. Analyzovali sme laické diskurzy týkajúce sa tradičných (manželských) a alternatívnych rodičovstiev - kohabitácia, náhradné rodičovstvo, rodičovstvo v staršom/ mladšom veku, single a homoparentné rodičovstvá. V príspevku poukazujeme na špecifický jazykový kód používateľov, vnímanú hodnotu dieťaťa a normativitu rodičovstva.

Grantová afiliácia: VEGA 2/0027/17 - Tradičné a alternatívne rodičovstvá 21. storočia: motivácie, dilemy a konzekvencie.

Ako sa vnímame? Zdravotnícki profesionáli verzus pacienti

Galasová, M., Kaššaiová, Z.

Ústav experimentálnej psychológie, CSPV SAV, Bratislava

Pozícia zdravotníkov sa mení a za posledných 20 rokov sa zmenil aj prístup k pacientovi, ktorý priniesol väčšiu vzájomnú účasť na liečbe. Hoci v zahraničí sa venuje vzťahu zdravotník – pacient viac pozornosti (Kennedy et al., 2017; Ferguson & Candib, 2002), na Slovensku je skúmanie tohto vzťahu limitované. Naším cieľom preto je preskúmať prostredníctvom asociácií, ako pacienti vnímajú jednotlivých zdravotníckych profesionálov (lekár, zdravotná sestra, záchranár) a naopak. Výskumný súbor tvorí 120 účastníkov, ktorí uvádzali tri asociácie na podnetové slová: pacient, lekár, zdravotná sestra, záchranár a zdravotníctvo. Asociácie budeme analyzovať 6-krokovou tematickou analýzou (Braun & Clarke, 2006). Výsledky budú prezentované v konferenčnom príspevku.

Smutné jazyky

Grusková, A., Tancer, J.

*Katedra germanistiky, nederlandistiky a škandinavistiky, Filozofická
fakulta Univerzity Komenského v Bratislave*

Dokumentárny film *Smutné jazyky* (2018, 60 min., réžia: Anna Grusková, námet: Jozef Tancer) tematizuje používanie nemeckého jazyka a jeho dialektálnych variet v reliktných spoločenstvách nemeckej menšiny na Slovensku na pozadí spoločensko-politických zmien 20. storočia. Nemčina sa pritom nevníma izolovane, ako je to pri výskume jazykových ostrovov zvykom, ale ako kontaktný jav v kontexte viacjazyčnosti. Pasáže individuálnej narácie sa striedajú s jazykovo-kultúrno-historickými komentármi rozprávača, pričom jednotlivé časti dokumentu vznikali kombináciou semištruktúrovaných interview s multimodálnymi jazykovými biografiami, dopĺňanými o dobový vizuálny materiál. Premietanie filmu bude spojené s diskusiou s autorom námetu Jozefom Tancerom.

Poslovia zlých správ. Plusy, mínusy a zmysel metódy hodnotenia komunikačných zručností zdravotníckych profesionálov v simulovaných súťažných situáciách

Gurňáková, J., Marcinechová, D.

Ústav experimentálnej psychológie, CSPV SAV, Bratislava

Pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti dochádza aj k prípadom neúmyselného poškodzovania pacientov zdravotníkmi (iatropatogénia). K psychickej iatropatogénii dochádza napr. pri nevhodnom spôsobe komunikovania zlých správ. Za pomoci hodnotiacich protokolov boli metódou štruktúrovaného pozorovania posudzované komunikačné zručnosti 59 posádok ZZS pri úmrtí novorodenca po domácom pôrode za prítomnosti jeho rodičov (Rallye Rejvíz 2018) a 19 posádok medikov pri oboznamovaní mladého pacienta s jeho závažnou diagnózou (MedGames, 2019). Pozorovania odhalili značnú variabilitu zvolených postupov komunikácie u profesionálov i medikov - od absolútneho ignorovania emočného prežívania a potrieb pacienta a jeho blízkych, až po akceptujúci, empatický prístup.

Grantová afiliácia: VEGA 2/0070/18 „Kognitívne a sociálne zručnosti podporujúce kvalitu rozhodovania a celkového výkonu práce u členov posádok záchranej zdravotnej služby“

Kvalitatívny výskum prechodu z práce na dôchodok (alebo psychometrik robí kvalitatívny výskum)

Halama, P.

Ústav experimentálnej psychológie, CSPV SAV, Bratislava

Nástup na dôchodok možno zaradiť medzi tranzitné životné situácie, ktoré často prinášajú do života výraznú zmenu a potrebu sa s touto zmenou vyrovnávať. Mnohé výskumy a teoretické štúdie poukazujú na to, že nástup na dôchodok môže byť pre niektorých ľudí záťažovou situáciou s negatívnym dopadom na ich psychosociálne fungovanie. Z tohto dôvodu je potrebné lepšie rozumieť tomu, ako ľudia prežívajú prechod z práce na dôchodok a aké sú nápomocné príp. blokujúce faktory dobrej adaptácie na život po ukončení zamestnania. Prezentácia informuje o výsledkoch kvalitatívneho výskumu zameraného na proces adaptácie, ktorý bol uskutočnený prostredníctvom rozhovorov so 40-timi dôchodcami. Dáta boli spracované modifikovanou konsenzuálnou kvalitatívnou analýzou (CQR-M) a priniesli okrem podrobnej kategorizácie odpovedí aj tri typické prípady: ľahká adaptácia, náročná adaptácia a nepodarená adaptácia. Druhá časť prezentácie reflektuje kvalitatívny výskum a jeho samotný proces z pohľadu autora primárne orientovaného na psychometrický výskum. Na základe svojich skúseností s procesom konsenzuálneho kvalitatívneho výskumu sa autor, pri rešpektovaní zjavných odlišností, snaží poukázať na niektoré latentné paralely medzi kvantitatívnym a kvalitatívnym prístupom a konfrontuje sa s deklarovanou polaritou medzi oboma prístupmi.

Grantová afiliácia: VEGA 2/0048/18 „Psychologické aspekty adaptácie na dôchodok“

Reprezentácie lásky a ich konzekvencie pre zlad'ovanie intimity a profesionality v náhradnej rodinnej starostlivosti

Hargašová, L.

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, Bratislava

Rozvíjanie zdravých vzťahov je jedným z cieľov náhradnej rodinnej starostlivosti (NRS). Láska je diskutovaná v súvislosti s detskými potrebami, právami, ako aj s výsledkom či procesom starostlivosti. Príspevok prezentuje výsledky kvalitatívnych štúdií (N=20, N=44, N=157) realizovaných na Slovensku (profesionálni rodičia, vychovávatelia) a v Škótsku (aktéri pestúnstva). Cieľom bolo identifikovať reprezentácie lásky v náhradnej starostlivosti a možnosti zlad'ovania emocionálnej angažovanosti s profesionálnou rolou vychovávateľov. Tematická analýza ukázala, že reprezentácie sa líšili čo do formy, obsahu aj dôležitosti pripisovanej láske. Zistili sme, že jednak chápanie lásky ako erotickej tak profesionálne normy predstavujú prekážky v rozvíjaní blízkeho puta s deťmi v NRS.

Grantová afiliácia: VEGA č. 2/0027/17 „Tradičné a alternatívne rodičovstvá 21. storočia: motivácie, dilemy a konzekvencie.“

Dokážeme zmapovať a zhodnotiť intervencie na zmierňovanie predsudkov voči Rómom? Cesta cez metodologické prekážky

Hargašová, L., Poslon, X. D., Lášticová, B., Belán, D.

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, Bratislava

Slovensko patrí ku krajinám EÚ s najväčšou rómskou minoritou. Cieľom projektu PolRom je za obdobie 2005 – 2018 zhodnotiť účinnosť antidiskriminačných intervencií zameraných na zmierňovanie predsudkov, ktoré boli realizované vládnyimi aj mimovládnyimi organizáciami v 5 krajinách. Výskum kombinuje analýzu dokumentov s pološtruktúrovanými interview s aktérmi, ktorí realizujú intervencie. Ako hlavné metodologické prekážky pri realizácii kvalitatívnej viacprípadovej štúdie sme identifikovali: (1) nedostupnosť dát online za staršie i za ostatné obdobie; (2) mieru, do akej sa sebaorganizácia organizácií a konštruovanie cieľov intervencií odvíja od požiadaviek donorov; (3) zložitosť medzinárodnej komparácie, vzhľadom na závislosť zistení od spoločenskej situácie, povahy organizácií a tradície.

Grantová afiliácia: 808062—PolRom—REC-AG-2017/REC-RDIS-DISC-AG-2017 a VEGA 2/0127/19

Polyamoria - možnosti jej výskumu

Hnatkovičová, D., Bianchi, G.

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, Bratislava

V období transformácie sexualít a identít niektorí jedinci menia spôsob definovania vzťahov, a to cez slová súvisiace so sexom až po slová súvisiace s pocitmi. Polyamoria, ako forma non-monogamie založená na presvedčení, že ľudia dokážu zdieľať a znásobovať lúboštné a sexuálne vzťahy so súhlasom všetkých zúčastnených, je takýmto prípadom. Cieľom nášho výskumu je preskúmať, ako si polyamorní jedinci budujú svoju identitu prostredníctvom jazyka. Tvrdíme, že polyamorné vzťahy sú do istej miery obmedzované prevládajúcim mononormatívnym jazykom. Napriek tomu sa v tejto oblasti začali objavovať alternatívne jazykové prejavy, ktoré ponúkajú adekvátnejšie diskurzívne možnosti na popísanie vývinu polyamorných identít, vzťahov a emócií.

Grantová afiliácia: APVV 18-0303

Možnosti, limity a špecifiká výskumu singles na Slovensku

Huráková, Z.

Sociologický ústav SAV, Bratislava

Fenomén singles je často diskutovanou témou, s ktorou sa stretávame v odbornom diskurze, ale aj bežnom živote. Cieľom príspevku je oboznámenie s výsledkami realizovaného kvantitatívneho výskumu, v ktorom boli zistené základné socio-demografické a socio-ekonomické charakteristiky singles žijúcich na Slovensku, vrátane deskripcie jeho metodologických špecifik spojených s definíciou výskumnej vzorky a oboznámenie s druhou etapou výskumu, ktorá spočíva v doplnení zistených poznatkov prostredníctvom pološtandardizovaných rozhovorov a zachytenie okruhov tém, akými sú napríklad otázky (ne)dobrovoľnosti a motivácie bytia single alebo percepcia singlovstva. Predmetom výskumu sú singles – nezadané osoby do 35 rokov žijúce na Slovensku, ktoré nikdy neuzavreli manželstvo a zároveň nemajú ani partnera.

Kroky ve tmě – proces sebepoznání při terapii tmou

Charvát, M., Kupka, M., Malůš, M.

*Katedra psychologie, Filozofická fakulta, Univerzita Palackého
v Olomouci*

Jaké to je „kráčet ve tmě“ k sebepoznání? Jaké fáze lze identifikovat v procesu terapie tmou? Jsou naplněna očekávání a vyřešeny zakázky? Autoři prezentují výsledky kvalitativní několikanásobné katamnestické případové studie za využití polo-strukturovaných rozhovorů, které se účastnilo 32 participantů (15 žen a 17 mužů), jejichž věk byl v době pobytu od 20 do 72 let. Průměrná doba od zkušenosti s týdenním pobytem ve tmě byla 4,4 roku. V rámci tematické analýzy v programu ATLAS.ti 8 byl analyzován textový korpus o rozsahu cca 269 000 slov. Výsledky ukazují tyto typické fáze průběhu: příprava k pobytu, aklimatizace, odpočinek, konfrontace s problémem, ukončování, výstup a návrat do běžného života. V několika případech došlo k přehození fáze odpočinku a konfrontace či k předčasnému ukončení.

Kvalitativní aspekty kvantitativního výzkumu - standardizace testu Woodcock Johnson IV u romských dětí

Kajanová, A., Ondrášek, S., Mrhálek, T., Hynek, J.

*ÚSV, ZSF JU v Č. Budějovicích a Katedra pedagogiky a psychologie PF JU
v Č. Budějovicích*

Příspěvek reflektuje kvalitativní specifika testování romských dětí v rámci projektu zaměřeného na vytvoření norem pro tuto specifickou populaci a daný culture fair inteligenční test. N=400 romských dětí 7-8 a 10-11 let z celé ČR, vybraných kvótním výběrem. Během testování v domácím prostředí jsme narazili na odmítání sebeidentifikovat se s romským etnikem. Dále pak se v příspěvku věnujeme zásadní roli jazyka způsobující výrazné disproporce ve výsledcích jednotlivých subtestů, včetně těch, které zdánlivě na jazykových schopnostech závislé nejsou. Výsledky se věnují specifičnosti odpovědí získaných v rámci sběru dat u romských dětí a kvalitativnímu rozboru selhávání v dílčích kognitivních schopnostech s přihlédnutím k situačnosti rodinného prostředí, ve kterém sběr probíhal. Dotkneme se tak problematiky tzv. culture fair testů a nutnosti uzpůsobit administraci specifickým minority.

Grantová afiliácia: TAČR TL02000187: „Standardizace testu Woodcock Johnson IV pro populaci romských dětí“

(Re)definice dárcovství, altruismu, autonomie a solidarity v době rozvoje technologií využívajících části lidského těla?

Konečná, H.

Ústav humanitních studií v pomáhajících profesích, Zdravotně sociální fakulta, Jihočeská univerzita, České Budějovice

„Lidské tělo a jeho části nesmí být jako takové zdrojem finančního prospěchu“, stanovuje v článku 21 Úmluva o lidských právech a biomedicíně. Zájem o darované části těla ovšem výrazně převyšuje nabídku. Společnosti musí situaci nějak řešit, nejbližším krokem bude reformulace EU Tkáňové direktivy z roku 2004. Evaluační dokument o jejích dopadech a problémech vyšel na podzim 2019. Cílem příspěvku je na základě obsahové analýzy relevantních dokumentů identifikovat hlavní problémy týkající se dárcovství částí těla a vyzvat tak odborníky z oblasti věd o člověku k zapojení se do diskuse. Z analýz totiž jasně vyplývá, že hlavním tématem bude (re)definice nebo opuštění konceptu „dárcovství“, „autonomie“, „solidarita“, „altruismus“, „anonymita“, „nemoc“.

Grantová afiliácia: GAČR 17-07753S "Surrogate motherhood in the Czech Republic: legal, psychosocial and ethical analysis"

Kvalitativní charakteristiky vývoje narativní paměti

***Krása, J., Syslová, Z., Zatloukalová, L., Sládková, M.,
Salavová, K., Lebedová, M.***

Katedra psychologie, Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita

Dobře utvářená narativní paměť je podmínkou pro schopnost tvořit příběhy. Mnoho výzkumů zkoumá schopnost dětí tvořit vlastní příběhy, např. podle obrázkové knihy, nebo jinak (Chrz, 2007). Náš výzkum se naproti tomu zabývá schopností dětí reprodukovat slyšený příběh. Data byla sebrána ve třech sběrech (březen, červen, listopad). Věk našich 84 respondentů byl mezi 3 roky až 7 let, průměr 5 let. Třikrát jsme je nechali bezprostředně opakovat slyšený příběh, který byl konstruován jako pohádka. Kvalita bezprostředně utvořených reprezentací příběhu představuje zajímavé spektrum. Příspěvek se zabývá vztahem mezi typologií spektra reprezentací a strukturou narativní paměti.

Grantová afiliácia: MUNI/2018/3015

„Sociológia osobného života“ ako možný nástroj kvalitatívneho skúmania rodičovstva

Lauko Jacková, V.

Sociologický ústav SAV, Bratislava

Vzrastajúci záujem o výskumy kvality rodičovstva vyplýva predovšetkým zo zmien foriem osobného života a rodičovstva. Vynárajú sa otázky či „alternatívne“ rodičovstvá dokážu dieťaťu poskytnúť dostatočnú oporu a starostlivosť. S tým súvisí aj meniaci sa pohľad na hodnotu dieťaťa pre rodičov a pre spoločnosť. Rodičia sú vnímaní ako hlavní zodpovední za úroveň dosiahnutej kvality života dieťaťa. Cieľom príspevku je predstaviť koncept „sociológie osobného života“, ktorý je epistemologickým prepojením empirického výskumu v porovnaní s teoretickou analýzou. Opísaná bude možnosť uplatnenia konceptu ako kvalitatívneho nástroja v skúmaní „dobrého“ rodičovstva ako sociálneho konštruktú. Vzniká tak priestor pre spoznávanie seba samých ako rodičov, cez mapovanie každodenného rodičovského konania.

„Budem vôbec dobrou učiteľkou...?“ proces sebapoznávania v učiteľstve

Lemešová, M., Sokolová, L.

Katedra psychológie a patopsychológie, Pedagogická fakulta UK

V štúdií vychádzame z modelu sociálno-psychologických kompetencií v učiteľstve, ktorého súčasťou sú aj intrapersonálne kompetencie. Táto oblasť pozostáva zo štyroch úrovni hierarchicky usporiadaných zložiek: poznania seba, sebahodnotenia svojich vlastností, schopnosti sebareflexie a sebaakceptácie ako výsledku hľadania učiteľskej identity. Využívajúc tento teoretický rámec sledujeme dve línie. Prvá ponúka prehľad metód a techník rozvoja intrapersonálnych kompetencií. Druhá predkladá výsledky kvalitatívnej analýzy metódou vytvárania trsov 222 deskriptívnych reflexií študentov a študentiek učiteľstva po absolvovaní predmetov sebapoznávacieho charakteru. Výsledky poukazujú na ich pozitívny vplyv v kontexte pro-učiteľskej identifikácie na úrovni kognitívnej, afektívnej aj konatívnej.

Grantová afiliácia: VEGA č. 1/0409/17 „Osobnosť a profesijné videnie učiteľov a učiteľiek vo vzťahu k riešeniu náročných situácií v školskej triede v období tranzitu do praxe“

Subjektívne vnímané riziká a nebezpečenstvá psychedelických drog v subkultúre užívateľov psychedelík – predbežné výsledky

Lukačovič, M., Plichtová, J.

*Ústav aplikovanej psychológie, Fakulta sociálnych a ekonomických vied
UK*

Napriek narastajúcemu záujmu o halucinogénne psychedelické drogy, absentuje na Slovensku výskum zameraný na „domácu“ subkultúru týchto užívateľov. Cieľom štúdie bolo zmapovať subjektívne vnímané najväčšie riziká a nebezpečenstvá (SVNRaN) spojené s užívaním tejto skupiny drog. Realizovali sme kombinovaný kvantitatívne-kvalitatívny výskum, ktorého sa zúčastnilo 422 ľudí, ktorí užívajú prírodné psychedeliká. Dotazník bol zložený zo 4 sekcií, pričom obsahoval aj otvorené otázky. Kvalitatívne dáta sme analyzovali tématickou analýzou za pomoci softwaru Atlas-ti. Predbežné výsledky SVNRaN naznačujú kategórie ako bad trip, psychické poruchy, nezrelá osobnosť, neinformovanosť, slabá integrácia zážitku, sitter a šarlatánstvo, čistota a množstvo substancie, fyzický a sociálny enviroment, nelegálnosť a iné. Zdá sa, že subkultúra si je vedomá konceptu set a setting + sitter (Zinberg, 1984).

Ako skúmať intimitu?

**Lukšík, I., Bianchi, G., Fúsková, J., Guillaume, M.,
Hargašová, L., Hnatkovičová, D., Kallová, N., Marková,
D., Popper, M., Turčan, C.**

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, Bratislava

Ak je intimita tradične vnímaná a diskurzívne posilňovaná ako niečo súkromné, osobné, alebo uzavreté, ako ju skúmať? Intimita je pritom považovaná za dôležitý vývinový faktor (Erikson), významnú zložku lásky (Sternberg) ako aj významnú oblasť interpersonálnych zmien v spoločnosti (Giddens). V príspevku sumarizujeme metodologické skúsenosti z kvalitatívneho výskumu intimity (50 interview s mladými ľuďmi vo veku 20-35 rokov), to ako sa pýtať na intimitu v situácii výskumného interview, aké sú možnosti preskúmavania hĺbky a aké sú limity skúmania intimity v kvalitatívnom výskume. Predbežné skúsenosti s odkrývaním intimity poukazujú na dôležitosť vzájomnej dôvery a prekonceptov intimity a interview, ktoré majú účastníci rozhovorov.

Grantová afiliácia: APVV 18-0303

Premena Ja v dobe tekutej lásky

***Lukšík, I., Bianchi, G., Fúsková, J., Guillaume, M.,
Hargašová, L., Hnatkovičová, D., Kallová, N., Marková,
D., Popper, M., Turčan, C.***

*Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, Bratislava a Katedra
pedagoiky výtvarného umenia, PdF, Trnavská Univerzita*

Láska a vzťahy pod vplyvom dnešnej doby nadobúdajú rôzne modifikácie, napr. čistý vzťah (Giddens), tekutá láska (Bauman), kryštalická láska (Guillaume, Lukšík) a ďalšie. Cieľom výskumu bolo zistiť aké individuálne reprezentácie lásky majú mladí ľudia na Slovensku. Dotazníkový prieskum na vzorke 333 mladých ľudí (30% mužov, 70% žien) a spracovanie výsledkov faktorovou analýzou ukázali 8 reprezentácií lásky. Najvýznamnejšie centrovanie na ja (láska ako sebaláska, zahľadenosť do seba) sme našli v faktore tzv. tekutej lásky. V príspevku diskutujeme sociálne a kultúrne zdroje tohto druhu lásky.

Grantová afiliácia: VEGA, č. 1/0426/18, APVV 18-0303

Motivy, faktory a efekty terapeutického procesu pobytu v podmínkách chamber REST

*Malůš, M., Kupka, M., Charvát, M., Šteyerová, A.,
Maliňáková, L.*

Katedra psychologie, Filozofická fakulta, Ostravská univerzita

Z historických zahraničních pramenů víme, že prostředí s omezenou zevní stimulací může být nositelem terapeutického efektu. Cílem této původní katamnestické studie bylo dřívější zahraniční poznatky prověřit v aktuálních tuzemských podmínkách. Prostedí chamber REST ovlivňuje fungování centrální nervové soustavy, např. zvykové chování a vede k hodnotové revizi. Sběr dat pomocí polostrukturovaných interview s odstupem jednoho až čtyř let proběhl u 32 participantů, kteří z vlastní vůle a na vlastní náklady podstoupili týdenní pobyt tzv. terapie tmou. V této několikanásobné explanatorní případové studii byla pro vyhodnocení dat použita interpretativní fenomenologická analýza. Byly identifikovány terapeutické faktory a efekty, které existují v etablovaných psychoterapeutických směrech. Z hlediska terapeutických faktorů převažovaly: zvyšování vědomí, vztahová a hodnotová rekapitulace, konfrontace s problémem, terapeutická aliance a abreakce. U terapeutických efektů bylo nejčteněji identifikováno následující: odpočinek (zklidnění), pozitivní vliv na sebepojetí, postojové přehodnocení a vztahová změna.

Grantová afiliácia: SGS01/FF/2019-2020 „Profylaktické a terapeutické využití omezené zevní stimulace“

Ako uspieť v akademickom svete: Návod na prežitie

Masaryk, R.

*Ústav aplikovanej psychológie, Fakulta sociálnych a ekonomických vied
UK*

Doktorand. Znie to dobre. Lenže skončilo obdobie jasných úloh a zadaní v magisterskom štúdiu. Akademický svet je často neštruktúrovaný. Ale o to drsnejší. Doktorandskí kandidáti a kandidátky musia byť samostatní. Autotelickí. Vytvoriť si priestor vo vysoko konkurenčnom prostredí. Dnešní akademici a akademičky sú len takí dobrí, aká dobrá je ich ostatná publikácia. Buď si v prvom kvartile, alebo nie si. Je tu ešte jeden problém. Domáce inštitúcie a školitelia často svojím doktorandom nedokážu poskytnúť primeranú prípravu a podporu. Niekedy žiadajú výkony, ktoré sami nevládajú. Ako sa potom prepracovať do svetovej špičky? A má vôbec šancu človek, ktorý nie je rodeným hovorcom angličtiny, nepracuje na značkovej univerzite, a nemá školiteľa so svetoznáмым menom? Ako to všetko zvládať a nevyhorieť? Oplatí sa to vôbec? Má v dnešnom svete význam snažiť sa o akademickú kariéru? Nesľubujem, že tento workshop dá vyčerpávajúce odpovede na všetky otázky. Ale bude to priestor sa o nich aspoň porozprávať. Ten návod na prežitie sa pokúsime sformulovať spoločne.

Grantová afiliácia: 1/0641/19

Jazyková biografia ako prostriedok identifikácie jazykových problémov

Molnár Satinská, L.

Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV, Bratislava

Cieľom príspevku je vysvetliť prínos skúmania jazykových biografí v kontexte riešenia jazykových problémov. Pod jazykovými problémami sa nemyslí nesprávne používanie jazyka či chyby, ale problémy komunit, hovoriacich rôznymi varietami, súvisiace s jazykom a jazykovou politikou. V príspevku sa konfrontujú poznatky svetových výskumov a lokálneho výskumu jazykových biografí obyvateľov a obyvateľiek Bratislavy niekoľkých generácií. Jazykové biografie ponúkajú kvalitatívne dáta, ktoré pomáhajú osvetliť viaceré spoločenské a demografické procesy. Napríklad v prípade asimilácie menšín badateľnej podľa údajov sčítania ľudu jazykové biografie ponúkajú komplexnejší pohľad na jej príčiny a môžu odhaľovať aj antiasimilačné tendencie.

Grantová afiliácia: APVV-17-0254

Poznej sám sebe, než bude hůř. Příběh odvahy

Neusar, A.

www.neusar.cz

Můžeme poznat sebe sama? Pokud ano, je to k něčemu dobré? Stačí sebezpoznání nebo od nás život chce i něco dalšího? Může nám vůbec být lépe? Co k tomu říká Svatá Psychotrojice F. A. J.? A kdo se v tom má vyznat?! (Poznámka: Autor slibuje hluboký prožitek pro všechny lidi nezávisle na jejich vyznání, odvaze či postoji k reinkarnaci.)

Generace a oral history

Kreisslová, S., Nosková, J.

Katedra psychologie, Provozně ekonomická fakulta, Česká zemědělská univerzita v Praze

V příspěvku se zabýváme výzkumy oral history s třemi generacemi narátorů, přičemž generaci definujeme jednak podle Karla Mannheima jako souhrn osob formovaných určitou historickou zkušeností, jednak jako biologickou posloupnost. Zajímá nás, jaké výzvy představují výzkumy oral history, které tematizují problém generace, jakým způsobem spolu komunikují rozdílné generace při výzkumu, jak je určována kolektivní paměť příslušností k určité generaci, resp. jaké mechanismy a strategie existují v procesu předávání paměti určité generace dalším generacím.

Procesy akulturácie u slovenských študentov počas krátkodobých pobytov v zahraničí

Olejárová, D.

*Katedra psychologie, Fakulta sociálnych štúdií, Masarykova univerzita
Brno*

So zvýšením migrácie globálne a vstupom Slovenska do EÚ narastá skúsenosť slovenských študentov a pracovníkov s krátkodobými pobytmi v zahraničí. Kvalitatívna štúdia bola zameraná na analýzu akulturačných procesov u štyroch slovenských študentov, ktorí strávili 1-2 semestre v zahraničí metódou tematickej analýzy. Boli identifikované spoločné témy a tiež štyri samostatné etapy v rámci procesov akulturácie. Na skúsenosť s cudzou kultúrou reagovali mladí ľudia rôznorodo a prežívania stresu bolo, podľa očakávania, zvýšené avšak aj znížené – v závislosti od konkrétnej oblasti fungovania či kultúrneho kontextu (viac predpovedateľné univerzitné prostredie, vysoko hodnotená rola bielej ženy v ázijskej kultúre). Odporúčaný je ďalší výskum vnímania stresu a dlhodobých dosahov medzikultúrnej skúsenosti na osobnosť jednotlivcov.

Laické reprezentácie ľudskosti v kontexte dehumanizácie sociálnych skupín

Paholíková, V.

Centrum MEMORY n.o., Bratislava

Laické významy ľudskosti sa stali ústrednými pojmami vo výskumoch dehumanizácie a infrahumanizácie, pri ktorých ide o popieranie plného významu ľudskosti u členov nečlenských sociálnych skupín. Medzi viacerými autormi existuje zhoda, že jeden z týchto významov je založený na ľudskej jedinečnosti, teda atribútoch, ktoré človeka odlišujú od zvierat. Aký je však druhý význam ľudskosti? Skupinám študentov s humanitným, prírodovedným a technickým zameraním sme postupne kládli viacero otvorených otázok a ich odpovede sme tematicky kategorizovali. Naše výsledky naznačujú, že ďalší význam ľudskosti je založený na tých charakteristikách, ktoré súvisia s ľudským aktérstvom, čo zodpovedá Bandurovej sociálno-kognitívnej teórii.

Online hate: výskum nenávistných postojov (k migrantom) na internete

Papcunová, J.

Spoločenskovedný ústav SAV, Košice

Cieľom príspevku je analýza 166 online komentárov diskutujúcich k článku Denníka SME „Deň Sýrskeho utečenca na Slovensku“. Jednotlivé komentáre, ktoré mali vzťah k skúmanému fenoménu nenávistných prejavov sme spracovali vo forme taxonómie, kategorizujúc komentáre vo vzťahu k jazyku a objektu daných prejavov. Najviac komentárov bolo adresovaných autorovi článku, mimovládnej organizácii Liga za ľudské práva, využívajúc formy ofenzívnej reči. Slová „ilegál“ a „slniečkár“ sú častým pomenovaním hlavných aktérov v článku. Na základe danej analýzy sme následne formou pološtruktúrovaného rozhovoru konzultovali naše zistenia s predstaviteľmi Denníka SME a mimovládnej organizácie.

Ako (kvalitatívne) skúmať virtuálne/ digitálne/online/internetové/sprostredkova né aspekty sociálneho bytia?

Petrjánošová, M.

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, Bratislava

Príspevok je metodologickým zamyslením nad viac ako 20-ročnými skúsenosťami autorky s výskumom predovšetkým identity práce, občianskeho aktivizmu a participácie, ale aj iných oblastí sociálneho „bytia“ online. Spektrum (v našom výskume aj celkovo) využívaných výskumných metód sa za ten čas rôzne menilo, v istej súvislosti s tromi veľmi odlišnými fázami „internet studies“ - v prvej polovici 90tych rokov prevládali anekdotické texty typu prípadových štúdií; od konca 90tych rokov dokumentovanie rôznych druhov konania v rôznych virtuálnych prostrediach cez dotazníky, prípadové štúdie, autoetnografiu, interviews; a od polovice prvej dekády 21. storočia veľké reprezentatívne (akademické) dotazníkové výskumy zamerané všeobecne alebo na špecifické okruhy skúseností online (viď Wellmann, 2004). V posledných rokoch je navyše špeciálne k výskumu internetu/na internete/cez internet viacero odborných publikácií, zväčša písaných z perspektívy etnografie, antropológie, zriedkavo sociológie. V príspevku ponúknem skúsenosti s využitím konkrétnych metód (ako napr. interview tvárou v tvár, emailového a chatového interview, fókusovej skupiny tvárou v tvár, analýzy mediálnych obsahov, zúčastneného pozorovania a online dotazníka) v kontexte sociálno-psychologického skúmania.

Grantová afiliácia: VEGA 2/0123/16 „Nové médiá a znižovanie prahu pre občiansku participáciu u málo participujúcich skupín: analýza príkladov dobrej praxe, „svetlých výnimiek“ a subjektívnych bariér participácie v SR“

Implicitní a explicitní motivy v narativech středního věku

Poláčková Šolcová, I., Chrz, V., Dubovská, E.

Psychologický ústav AV ČR, v.v.i, Praha

Střední věk je součástí dospělosti a zahrnuje řadu změn, krizí a konfliktů, a to jak v privátním, tak sociálním životě člověka. Pozoruhodně dlouhou dobu byl střední věk v psychologii spíše opomíjen jako nudné a nezajímavé období, kdy se „nic zásadního“ neděje a není o čem bádát. V našem příspěvku vycházíme z (sebe)poznání, že střední věk je a) obdobím náročným a fascinujícím především s ohledem na osobní a sociální identitu, b) obdobím, kdy dochází k tvrdému (a ne nutně vědomému) bilancování, střetu a revizi cílů, přání, hodnot a motivů, c) obdobím, které je snad v každém kulturním společenství rezervováno pro možnost zásadní změny životního kurzu. V příspěvku otevřeme téma vztahu mezi explicitními a implicitními motivy na základě vyprávění o životních obrazech středního věku.

Grantová afiliácia: GAČR 20-08583S

Ako skúmať normatívny kontext predsudkov voči Rómom: možnosti zmiešaného výskumného prístupu

Popper, M., Láštiová, B., Poslon X. D.

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV, Bratislava

Postoje voči Rómom na Slovensku odrážajú sociálne normy, konštruované a reprodukovanie aj v politickom diskurze. Reprezentatívny prieskum (N=1033) zisťoval ako podpora rôznych typov diskurzov o Rómoch súvisí s postojmi a sociálnymi normami. Hoci participanti vnímali, že Slováci a Slovenky majú negatívne stereotypy o Rómoch, nevnímali, že Rómovia sú diskriminovaní. Anticiganizmus pozitívne súvisel s hostilným politickým diskurzom, ale negatívne s ne-hostilnými diskurzmi. Prostredníctvom analýzy tlače s použitím KDA (N=244) skúmame ako tieto diskurzy fungujú pri de/legitimizovaní diskriminácie. Dáta naznačujú, že v hostilnom normatívnom kontexte je diskriminácia tolerovaná/legitimizovaná. V príspevku diskutujeme možnosti zmiešaného prístupu k skúmaniu normatívneho kontextu predsudkov.

Grantová afiliácia: 808062—PolRom—REC-AG-2017/REC-RDIS-DISC-AG-2017, VEGA 2/0127/19

Volba placených tříd na veřejné základní škole – metodologická dilemata

Smith Slámová, R.

Ústav výzkumu a rozvoje vzdělávání, Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova, Praha

V posledních deseti letech se na 1. stupni veřejných základních škol objevují výběrové třídy nabízející nadstandardní vzdělávací podmínky za úplatu (např. bilingvní, pro nadané, Montessori, waldorfské). Tyto třídy umožňují dělení žáků dle rodinného zázemí a kognitivních schopností v útlém věku, čímž přispívají k rozevírání nůžek vzdělanostních nerovností. Probíhající disertační výzkum formou hloubkových rozhovorů mapuje proces volby školy u rodičů volících placené třídy při vstupu dítěte do primárního vzdělávání. V posteru představím předběžné výsledky analýzy 12 rozhovorů s rodiči zvažujícími či volícími placené třídy a aktuálně řešená metodologická dilemata, která se v souvislosti s volbou designu zakotvené teorie objevila.

Atlas.ti v praxi

Šindelář, M.

Certifikovaný školitel programu, Brno, www.vyukaatlasti.cz

Během třech workshopů se budete moci seznámit s programem pro management a analýzu dat, pro aktivní zapojení si přineste vlastní počítač s aktualizovaným programem na verzi 8.4.22 (může být i trial verze). Ukážeme si, jak využít program na správu rozmanitých dat, jejich segmentaci, kódování. Představíme si síťový náhled jako virtuální pracovní desku pro váš projekt a myšlenky. Nahlédneme, jak lze využít tzv. analytické nástroje, které vám mohou pomoci s nalézáním odpovědí k otázkám, které si kladete.

Vieme skúmať emočnú reguláciu kvalitatívne? Stav poznania a perspektíva do budúcnosti

Uhrecký, B.

Ústav experimentálnej psychológie, CSPV SAV, Bratislava

Výskum emočnej regulácie, ktorý sa za uplynulých dvadsať rokov dramaticky rozrástol, je ovplyvnený predovšetkým procesným modelom emočnej regulácie Grossa (1998), a to do takej miery, že ho možno označiť za paradigmu. Procesný model inšpiroval predovšetkým veľké množstvo experimentálnych a korelačných štúdií, avšak časom sa začalo viac upozorňovať na nedostatky výskumu emočnej regulácie v kontrolovaných podmienkach. Kritici poukazovali na to, že výskum zastrešený procesným modelom neprináša poznanie o spontánnych a implicitných podobách emočnej regulácie, a taktiež ani o jej sociálnom kontexte. Práve táto kritika otvára priestor pre kvalitatívne štúdie. Cieľom príspevku je zhodnotiť doterajšie úsilie o kvalitatívne skúmanie emočnej regulácie a poukázať na ďalšie možné smerovanie výskumu.

Grantová afiliácia: VEGA 2/0070/18 „Kognitívne a sociálne zručnosti podporujúce kvalitu rozhodovania a celkového výkonu práce u členov posádok záchranej zdravotnej služby“

Láska ako sebapoznanie

***Vaško, L., Lukšík, I., Marková, D., Guillaume, M.,
Šebíková, L.***

*Katedra školskej pedagogiky, Pedagogická fakulta, Trnavská univerzita
v Trnave*

V sociálnych vedách sa v poslednej dobe vynorilo viacero provokatívnych konceptualizácií lásky, napr. láska ako príbeh (Sternberg), láska ako zrážka pudu a mýtu (Lamy), láska ako komunikačný kód (Luhmann). Cieľom kvalitatívnej sondy bolo preskúmať poznanie a významy lásky u mladých ľudí vo veku 20 – 35 rokov za pomoci pološtruktúrovaného interview a fókusovej diskusie. Realizovali sme 31 interview a 3 fókusové diskusie. Tematická analýza ukázala 3 centrálné témy: láska ako vyšší princíp, láska ako vzťah a láska ako prežívanie. V ďalšej analýze sa vynorili v týchto centrálnych témach, okrem iných, aj subtémy lásky ako sebapoznania: naplnenosti, slobody, hľadania svojej podstaty a ďalšie.

Grantová afiliácia: VEGA 1/0426/18 „Psychologické, socio-kultúrne a biologické zdroje lásky“

Robiť antropológiu doma. O medzigeneračne prenášaných predstavách o bývaní

Vol'anská, L.

Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV, Bratislava

Na základe prípadovej štúdie obyvateľov jedného konkrétneho domu v Bratislave sa príspevok zameriava na súčasné obrazy socialistického bývania, ktoré sprostredkováva generácia žijúca v tomto dome medzi rokmi 1948 – 1989 a odovzdávanie ideí s nimi spojených ich deťom a vnúčatám. V rozhovoroch s rôznymi generáciami mojich bývalých susedov sa zameriavam na spôsoby, či a ako reprezentácie ovplyvňujú predstavy mladšej generácie týkajúce sa ich bývania v súčasnosti. Hľadám odpoveď na otázky, akým spôsobom sa mladšia generácia zaoberá skúsenosťami svojich starších rodinných príslušníkov, prípadne ako integruje túto skúsenosť do svojej vlastnej identity? Ďalej sa zaoberám výzvami súvisiacimi s výskumom doma v doslovnom zmysle – konkrétne v mojom predchádzajúcom domove.

Grantová afiliácia: APVV-16-0345 „SOS - Súčasný obrazy socializmu“

Spomienky učiteľov

Vrzgulová, M., Voľanská, L.

Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV, Bratislava

Vo svojom príspevku predstavím aktuálny stav výskumu reprezentácií života (pracovného, rodinného) v období vlády Komunistickej strany na Slovensku (1948-1989). Pracovnou metódou výskumu je oral history, resp. biografické naratívy predstaviteľov jednej profesnej skupiny - učiteľov. Budem hovoriť o tom, ako v interview spomínajú na svoje pôsobenie na základných a stredných školách, na vzťahy v učiteľskom zbore, o mimoškolskej práci s deťmi, o vzťahoch učiteľ-žiak, učiteľ- rodičia. Budem sledovať ich seba reflexiu, ako nazerajú na učiteľskú profesiu ("vtedy a dnes"), na miesto učiteľa v lokálnom spoločenstve. Aké dilemy a výzvy riešili, ako vnímali svoje manévrovacie možnosti v čase ideologickej kontroly. Rada by som reflektovala seba vo výskume, ako ma vnímajú partneri vo výskume.

Grantová afiliácia: APVV 16-0345 „Súčasný obrazy socializmu“

Piš a poznej sám sebe (autoetnografie)

Wiesner, A.

Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV, Bratislava

Workshop je zaměřen na seznámení se s autoetnografií jakožto metodou a zároveň žánrem, spadajícím do postmoderních metodologických přístupů a formátů psaní. V rámci teoretického ukotvení bude představena autoetnografie z více perspektiv, zejména však evokující aspekt autoetnografického psaní, psaní jako metoda sebeobjevování a jeho terapeutický přesah. V rámci workshopu budou účastníci a účastnice seznámeni s ukázkami z významných autoetnografických textů zahraničních autorů a autorek, dobrá znalost anglického jazyka je tedy podmínkou účasti. Součástí workshopu bude krátký nácvik autoetnografického reflexivního psaní, a to v souvislosti s tématem, které si účastníci a účastnice sami zvolí. Texty budou společně sdíleny a reflektovány v rámci celé skupiny.

Grantová afiliácia: VEGA 2/0088/19

Profesní identity excelentních akademiků a akademiček

Zábrodská, K., Mudrák, J., Machovcová, K.

Psychologický ústav AV ČR, v.v.i., Praha

Cílem příspěvku je prozkoumat, jaké profesní identity si utvářejí „excelentní“ akademici a akademičky. Klademe si přitom otázku, zda a jak jsou konstrukce akademických profesních identit provázány s organizační kulturou a stylem vedení akademických pracovišť. Příspěvek je založen na rozsáhlém kvalitativním výzkumu (n=120) realizovaném formou hloubkových rozhovorů s (excelentními) akademiky a akademičkami. Výsledky tematické analýzy naznačují, že se na akademických pracovištích objevují čtyři typy organizačních kultur: kolegiální, výkonnostní, vykořisťující a fraternitní. V příspěvku budeme diskutovat, jak se tyto kultury liší z hlediska sdílených praktik, hodnot a ideálů akademické práce a jak v důsledku toho každá z nich umožňuje konstruovat velmi odlišné typy akademických identit.

Grantová afiliácia: GA17-20856S, GA20-13732S

Pamätáte si, ako sa s vami rodičia rozprávali o smrti? Kvalitatívna analýza socializácie o smrti a zvládania smrti počas detstva

Záhorcová, L.

Ústav experimentálnej psychológie, CSPV SAV, Bratislava

Rodičia sa líšia v rozsahu a spôsobe ako s deťmi komunikujú o smrti. Cieľom výskumu bolo preskúmať socializáciu jednotlivcov o smrti počas detstva a jej možných súvislostí so zvládaním straty blízkeho. Bol realizovaný kombinovaný kvantitatívne-kvalitatívny výskum. Výskumu sa zúčastnilo 318 dospelých ľudí, ktorí zažili stratu blízkeho v detstve. Zber kvalitatívnej časti prebiehal prostredníctvom otvorených otázok v dotazníku. Údaje boli analyzované pomocou Modifikovaného konsenzuálneho kvalitatívneho výskumu. Kvalitatívne údaje poukázali na to, že účastníci by si priali získať viac informácií o smrti a viac emocionálnej podpory od svojich rodičov a blízkych v priebehu procesu smútenia. Výsledky implikujú potrebu socializácie detí o smrti a toho, ako môže deťom prospieť v ich procese smútenia.

Melodika hudby a života alebo Povedz mi svoj príbeh

Záhradníková, L.

Základná umelecká škola Eugena Suchoňa, Pezinok

Cieľom výskumu v oblasti seberealizácie bolo: a) Odkryť základné agensy v zacielení participanta na profesiu hudobníka; b) Zistiť a k odkrytým agensom usúvzťažniť dnešný postoj participanta k vykonávanej profesii z hľadiska súladu so sebou samým. Zvolili sme kvalitatívny výskum v biografickom designe. Teoretickú bázu tvorila humanistická a pozitívna psychológia v prepojení s psychológiou hudobného nadania. Dáta získané naratívnym rozhovorom s participantom (džezový hudobník) sme analyzovali metódami zakotvenej teórie. Výsledky ukázali, že kým základné agensy v zacielení participanta predstavovali súhrn priaznivých činiteľov (vlohy, vnútorná motivácia, hudobné prostredie, raná výučba), participantom percipovaný súlad s profesiou sa prioritne viaže k vnútornej motivácii.